

**Biroul permanent al Parlamentului
Republicii Moldova**

În temeiul art. 73 al Constituției și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează, cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004.

Anexă: *Proiectul de lege*
Nota informativă

Deputat în Parlament:

LEGE

cu privire la modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214–220, art.704), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La Articolul 243

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

” (1) Condamnatul care are o conduită regulamentară, care participă și dă dovadă de străduință în muncă sau este implicat în activități educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, de instruire școlară și formare personală îi pot fi acordate următoarele măsuri de stimulare:

- a) Ridicarea înainte de termen a sancțiunii disciplinare aplicate;
- b) Mențiune;
- c) Permisiunea de a avea convorbiri telefonice suplimentare cu o durată de până la 20 min;
- d) Suplinirea dreptului de a primi colete, pachete cu provizii și banderole;
- e) Suplimentarea dreptului la întrevederi de scurtă și de lungă durată.”.

2. Articolul 246 se modifică și va avea următorul cuprins:

” Articolul 246. Sancțiunile disciplinare aplicate condamnaților

(1) În conformitate cu prezentul cod și Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) Avertismentul;
- b) Suspendarea dreptului la colete, pachete cu provizii și banderole, cu excepția bunurilor necesare pentru igiena individuală și asistența medicală, pe o perioadă de cel mult 2 luni;
- c) Suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată, pe o perioadă de cel mult 3 luni;
- d) Interdicția de a locui în afara teritoriului penitenciarului în cazul condamnatului care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire;
- e) Izolare disciplinară:

- Condamnatului deținut în penitenciarul de tip deschis sau semiînchis pe un termen de cel mult 15 zile;
 - Condamnatului deținut în penitenciarul de tip închis pe un termen de cel mult 20 de zile;
 - Femei condamnate pe un termen de cel mult 7 zile;
 - Minorului condamnat pe un termen de cel mult 5 zile.
- f) Transferarea condamnatului din regim de detenție de resocializare în regim comun;
- g) Transferarea condamnatului în regim inițial”.
- (2) Aplicarea sancțiunilor disciplinare persoanelor condamnate nu poate îngreuna dreptul la apărare, dreptul de petiționare, dreptul la vot, dreptul la corespondență, dreptul la asistență medicală, dreptul la hrană, îmbrăcăminte și condiții minime de cazare, dreptul la plimbarea zilnică și dreptul la odihnă.
- (3) Condamnatul, care i-a fost aplicată sancțiunea prevăzută în alin (1) lit. g), execută pedeapsa în regimul inițial de detenție și nu poate fi transferat în regimul comun sau în regimul de resocializare.
- (4) Sancțiunile prevăzute în alin.(1) lit. b) și e) nu se aplică femeilor gravide sau care îngrijesc copiii cu vârsta de până la 3 ani, iar în cazul minorilor termenul maxim stabilit pentru sancțiunea prevăzută la lit. b) se reduce la jumătate.
- (5) Nu pot fi aplicate sancțiunile cu caracter colectiv și sancțiunile corporale. La aplicarea sancțiunilor se interzice tortura, tratamentele inumane sau degradante.
3. La articolul 247 alineatul (10) va avea următorul cuprins:
- ”(10) Sancțiunea sub formă de izolare disciplinară se execută în conformitate cu Statutul executării pedepsei de către condamnați. Condamnatului izolat disciplinar îi sunt interzise întrevederile, convorbirile telefonice, primirea coletelor, pachetelor cu provizii și banderolelor. Totodată, el beneficiază de plimbări zilnice cu durata de o oră, iar condamnatul minor de cel puțin 2 ore.”;
- După alineatul 10 se completează cu un nou alineat (11) cu următorul cuprins:
- (11) Punerea în aplicare a sancțiunii sub formă de izolare disciplinară se efectuează doar după examenul medical al condamnatului și stabilirea faptului că executarea acestei sancțiuni nu va afecta sănătatea sau starea lui psihică. Condamnații izolați disciplinar sunt examinați zilnic de medicul locului de detenție. Din motive de sănătate, la propunerea medicului executarea sancțiunii poate fi întreruptă până la însănătoșirea condamnatului.

Art. II. – Guvernul, în termen de 1 lună, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
asupra proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea
Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24
decembrie 2004

În vederea consolidării sistemului de justiție juvenilă în anul 2011 a fost realizat un studiu de UNICEF în rezultatul căruia s-a constatat că deși Republica Moldova se află la o etapă de reforme avansate are o serie de deficiențe la capitolul respectiv. Sistemul de executare a pedepselor penale prevede în calitate de sancțiune disciplinară pentru deținuții minori încarcerarea, iar măsurile de stimulare existente sunt neefective insuficiente și nu contribuie la reintegrarea acestora în societate.

Standarde internaționale formulează unele exigențe în privința condițiilor de detenție ale delicvenților, una dintre care este reflectată în art. 3 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care prevede că nimeni nu poate fi supus torturii și nici la pedepse sau tratamente inumane sau degradante.

Potrivit regulilor minime pentru tratamentul deținuților, adoptate de Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite (ECOSOC), pedepsele corporale, izolarea în carceră, precum și orice sancțiune crudă, inumană sau degradantă, trebuie să fie completamente interzise ca sancțiuni disciplinare. De asemeni, prin recomandarea Comitetului de Miniștri, din 11 ianuarie 2006 cu privire la regulile penitenciare europene se stabilește că procedurile disciplinare vor constitui mecanisme de ultim resort, iar severitatea oricărei pedepse trebuie să fie proporțională cu gravitatea abaterii. Sancțiunile colective, pedepsele corporale, izolarea într-o celulă întunecată și alte forme de sancțiuni inumane sau degradante se interzic. Sancțiunea nu poate să reprezinte interzicerea totală a contactelor cu persoanele. Izolarea nu poate fi considerată sancțiune de cît în cazuri excepționale și pentru o perioadă definită de timp, cît mai scurtă posibilă.

În vederea ajustării cadrului legal național la standardele internaționale în ceea ce privește condițiile de care cei din centrele de detenție trebuie să beneficieze și ținînd cont de bunele practici în domeniul justiției juvenile, prin prezentul proiect se propune amendarea codului de executare la capitolul sancțiunilor disciplinare și măsuri de stimulare aplicate atît copiilor, cît și adulților în detenție. În acest sens se propune substituirea încarcerării cu o altă sancțiune disciplinară sub formă de izolare disciplinară. Această măsură disciplinară nu presupune o izolare senzorială completă și va fi aplicată doar din rațiuni de securitate în cazurile cînd abaterile pun în pericol eminent siguranța în penetenciar, viața și sănătatea delicventului sau altor persoane.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră că interdicția de a avea contact cu alți deținuți din rațiuni de securitate, disciplină ori protecție, nu constituie prin ea însăși un tratament interzis de art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. Totodată, termenul de aplicare a sancțiunii respective pentru minori se propune a fi redus pînă la 5 zile. Izolarea disciplinară nu va fi aplicată femeilor gravide și celor care îngrijesc de copii cu vîrsta pînă la 3 ani.

Proiectul prevede instituirea unor sancțiuni disciplinare cu caracter educativ prin restricționarea vizitelor și a corespondenței deținuților. Introducerea noilor măsuri de stimulare pentru deținuți cum ar fi permisiunea la convorbiri telefonice suplimentare, suplinirea dreptului de a primi colete, pachete cu provizii și banderole va contribui la ridicarea nivelului de conduită și comportament al acestora.

Operarea modificărilor propuse în proiect trebuie să fie urmată de intervenții și în Statutul executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.583 din 26.05.2006. Astfel, potrivit dispozițiilor finale și tranzitorii, Guvernul urmează să aducă actele sale normative în concordanță cu modificările din prezentul proiect.

Proiectul vine să racordeze cadrul legal național în domeniul executării pedepselor penale la prevederile CEDO și reglementările internaționale în materia respectivă. De asemeni, contribuie la realizarea obiectivului din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, care prevede analiza și modificarea cadrului normativ ce reglementează sancțiunile disciplinare aplicate copiilor aflați în detenție, și măsurile de stimulare a acestora.

Liliana PALIHOVICI,
Deputat în Parlament